

Sygn. akt III A Ua 237/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

przy udziale zainteresowanej (...) Spółki z o.o. z/s w D.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 31 października 2012 r. sygn. akt V U 1405/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 120,- zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2012 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu uwzględnił odwołanie wnioskodawcy H. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 27 kwietnia 2012 r. i zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uznał stanowisko zawarte we wniosku złożonym w dniu 6 kwietnia 2012 r. przez wnioskodawcę za prawidłowe, że umowa o świadczenie usług w zakresie zarządzania spółką - kontrakt menadżerski, jeżeli jest realizowana w ramach prowadzonej działalności przez przedsiębiorcę pozarolniczej

działalności gospodarczej, na podstawie wpisu do CEIDG, której przedmiotem jest zarządzanie, nie stanowi odrębnego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń społecznych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca H. K. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. o udzielenie odpowiedzi na pytanie czy prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług zarządzania, w ramach której zawarł ze spółką umowę o świadczenie usług (kontrakt menadżerski), podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, a tym samym czy jest zobowiązany do samodzielnego zgłoszenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych faktu rozpoczęcia działalności oraz obliczania i przekazywania składek ubezpieczeniowych z tego tytułu.

Sporną decyzją z 27 kwietnia 2012 r. strona pozwana udzieliła wnioskodawcy odpowiedzi, uznając stanowisko wnioskodawcy zawarte we wniosku za nieprawidłowe w części dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz odmówiła wydania interpretacji w części dotyczącej obowiązków innego płatnika, z którym wnioskodawca zawarł umowę o świadczenie usług. Zdaniem pozwanej, w sytuacji gdy wnioskodawca wykonuje jedynie pracę na podstawie umowy – kontraktu menadżerskiego, a nie wykonuje innych czynności w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej, nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności. W odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy strona pozwana powołała się nadto na art. 13 pkt 9 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zdaniem pozwanej, z przepisu tego wynika, że przychody z zarządzania (kontraktu) stanowią dochód osobisty wnioskodawcy, a nie z działalności gospodarczej. Dla menedżera, który ma wpis do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie zarządzania i jednocześnie ma kontrakt menadżerski na zarządzanie, przychód uzyskiwany z takiej umowy jest przychodem z działalności wykonywanej osobiście, zatem dla ubezpieczenia społecznego dochody te traktowane są tak jak ze zlecenia. Pozwany podniósł zatem, że z tego tytułu wnioskodawca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Wnioskodawca H. K. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, zarejestrowaną w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, której przedmiotem jest „doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania”.

W dniu 28 grudnia 2011 r. wnioskodawca zawarł umowę z (...) Spółką z o.o. w D. o świadczenie usług zarządzania przedsiębiorstwem (kontrakt menadżerski) na warunkach określonych w tej umowie.

W szczególności wnioskodawca zobowiązał się do racjonalnego gospodarowania mieniem Spółki i zapewnienia jego ochrony, współdziałania z pozostałymi organami spółki, wykonywania uchwał pozostałych organów spółki wiążących dla jej Zarządu. W umowie zawarto zastrzeżenie, że wnioskodawca nie będzie prowadził innej działalności gospodarczej niż związanej z prowadzeniem spółki ani nie będzie przedstawicielem przy prowadzeniu innej działalności (w tym prokurentem lub pełnomocnikiem), lub w jakikolwiek inny sposób uczestniczyć przy prowadzeniu takiej działalności.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji, powołując się na przepisy ustaw z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, stwierdził, że wnioskodawca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, wypadkowemu, zdrowotnemu z tego tytułu oraz zobowiązany jest do opłacania składek na Fundusz Pracy.

Spór w sprawie dotyczył interpretacji prawnej podanego wyżej stanu faktycznego. Zdaniem Sądu Okręgowego, skarga organ rentowy błędnie łączy kwestie sposobu opodatkowania przychodu z tak zwanego kontraktu menadżerskiego z

tytułem podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zdaniem Sądu, ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawa z 13 października 1991 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zajmują się odrębnymi przedmiotami regulacji. Wspólną podstawą do zastosowania ich w tej sprawie jest prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Działalność ta stanowi z jednej strony podstawę podlegania ubezpieczeniom społecznym, zaś z drugiej dochód osoby fizycznej podlega ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (ustawie podatkowej). Nie jest zatem uprawnione wnioskowanie, że do przyjęcia podstawy ubezpieczenia społecznego należy sięgać do przepisów prawa podatkowego. Przepis art. 13 pkt 9 ustawy podatkowej nie ingeruje w ustrojowe podstawy działalności gospodarczej, a dotyczy wyłącznie opodatkowania i taka tylko jest przedmiotowa granica jego regulacji.

Skoro wnioskodawca prowadzi działalność pozarolniczą, w ramach której świadczy czynności menadżerskie podlega on ubezpieczeniu na zasadzie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a zatem stanowisko strony pozwanej, wyodrębniające dodatkowy tytuł ubezpieczeniowy jest nieprawidłowe.

Apelację od opisanego wyroku wywiodła strona pozwana.

Zaskarżyła wyrok w całości zarzucił:

- 1) naruszenie prawa materialnego art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. przez błędną wykładnię i uznanie, że kontrakt menadżerski nie stanowi samodzielnego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, a dochody z tego tytułu nie stanowią podstawy wymiaru składek,
- 2) naruszenie prawa materialnego art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez błędną wykładnię i uznanie, że osoba wykonująca umowę menadżerską i prowadząca działalność gospodarczą, która nie wykonuje innych czynności w ramach zarejestrowanej działalności podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu apelujący powołał się na treść art. 13 pkt 9 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zdaniem pozwanej, z przepisu tego wynika, że przychody uzyskane na podstawie umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menadżerskich lub umów o podobnym charakterze, w tym przychody z tego rodzaju umów, zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej uważane są za przychody z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2.

Według apelującego treść tego przepisu stanowi o odrębnej podstawie opodatkowania, a zatem także odrębnej podstawie ubezpieczenia. Stanowisko Sądu I instancji, stanowiące, że nie ma podstaw do zastosowania analogii w stosunku do wnioskodawcy z ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, jest zdaniem apelującego błędne.

Wnioskodawca wykonuje tylko pracę na podstawie kontraktu menadżerskiego, a zatem nie wykonuje innej działalności, nie podlega więc ubezpieczeniu z tytułu tej działalności (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń).

Cechą prowadzenia działalności jest bowiem prowadzenie jej we własnym imieniu, na własny rachunek, ponosząc związane z nią ryzyko gospodarcze.

Takich cech nie posiada praca wykonywana w ramach kontraktu menadżerskiego, a zatem przychody uzyskiwane z kontraktu menadżerskiego nie mogą być uznane za przychody uzyskiwane z prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, co w konsekwencji prowadzi do uznania, że jest ona odrębnym tytułem do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń społecznych.

Podnosząc powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o uchylenie przedmiotowego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji lub jego zmianę.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w sprawie była interpretacja przepisów dotyczących podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym przez ustalenie czy wnioskodawca podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej przez siebie pozarolniczej działalności gospodarczej, czy z tytułu zawartego kontraktu menadżerskiego.

Prawidłowo wskazał Sąd I instancji, iż przepisy ustawy z dnia 13 października 1991 r. o systemie ubezpieczeń społecznych samodzielnie określają, co stanowi podstawę podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i nie jest w związku z tym uprawnione wnioskowanie, że wprowadzenie w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych od 1 stycznia 2004 r. przepisu stanowiącego, iż za przychody z działalności wykonywanej osobiście, uważa się przychody uzyskane m.in. na podstawie umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, w tym przychody z tego rodzaju umów zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej, uprawnia do przyjęcia podstawy ubezpieczenia społecznego z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Słusznie uznał Sąd I instancji, że obie ustawy - z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i z 13 października 1991 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - zajmują się odrębnymi przedmiotami regulacji.

Wspólną podstawą do zastosowania ich w tej sprawie jest prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych określa podstawę podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Natomiast ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym określa podstawę opodatkowania osób pracujących na podstawie umów o zarządzanie przedsiębiorstwa, kontraktów menadżerskich. Nie jest uprawnione wnioskowanie, jak słusznie podniósł Sąd I instancji, że brzmienie art. 13 pkt 9 uprawnia do przyjęcia podstawy ubezpieczenia społecznego z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, czyli dotyczącej osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Powyższe stanowisko znalazło swoje potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., sygn. akt I UK 138/08 (LEX nr 485853), w którym Sąd ten stwierdził, iż "umowa o zarządzanie przedsiębiorstwem (spółką) lub kontrakt menadżerski, ujęte w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych jako źródła przychodu z działalności wykonywanej osobiście, nie stanowią samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, jeżeli są realizowane w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę (podatnika) pozarolniczej działalności gospodarczej."

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do powołanego wyroku poniósł, że z przepisu art. 13 pkt 9 ustawy wynika, że chodzi w nim jedynie o kwalifikację przychodu z tej działalności, jako przychodu z działalności wykonywanej osobiście dla celów podatkowych.

W sprawie należało więc oddzielić opodatkowanie od podstawy ubezpieczeń społecznych. Kwalifikacja ustawodawcy, że przychód z umów menadżerskich stanowi przychód z działalności wykonywanej osobiście, nie znosiła podstawy ubezpieczeń społecznych, którą była działalność gospodarcza zainteresowanego, w ramach której zawarł i realizował umowy menadżerskie. Przepis art. 13 pkt 9 ustawy podatkowej nie ingeruje w ustrojowe podstawy działalności gospodarczej, a dotyczy wyłącznie opodatkowania i taka tylko jest przedmiotowa granica jego regulacji.

Również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 29 lipca 2009 r., w sprawie VI SA/Wa 612/09, zajął stanowisko, że umowa o zarządzanie przedsiębiorstwem (spółką) lub kontrakt menadżerski ujęte w u.p.d.o.f. jako źródła przychodu z działalności wykonywanej osobiście, nie stanowią samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s., jeżeli są realizowane w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę (podatnika) pozarolniczej działalności gospodarczej.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy i apelację strony pozwanej, na zasadzie art. 385 k.p.c., oddalił.